Raksa nuoret

01|2016

Taiteenlaji muiden joukossa

Jussi Karhusaari on maalannut graffiteja yli 20 vuotta

Ei ihan liivijengi

MC Pandakarhut liikkeellä

20.–21.8. / HOTELLI KORPILAMPI / ESPOO

SUPERRAKSA

K–18 SUPERIN JA RAKENNUSLIITON 18–35-VUOTIAILLE JÄSENILLE

BENJI-HYPPY!

ALLASBILEET (MUISTA VARUSTUS)

ILTABILEET (SAMA TAI ERI VARUSTUS)

DJ ALIJAS

...JA PALJON MUUTA OHJELMAA!

HOTELLI ON VARATTU SUPERRAKSALAISTEN KÄYTTÖÖN!

150 NOPEINTA MAHTUU MUKAAN – ILMOITTAUDU 1.6.2016 MENNESSÄ:

www.superliitto.fi > jäsensivut / raksanuoret.rakennusliitto.net/superraksa

LISÄTIEDOT: tanja.oksanen@superliitto.fi / 09 2727 9192 #superraksa
ida.kuikka@rakennusliitto.fi / 040 630 2740

SUPER Rakennusliitto Super nuoret turva vakuutusyhtiö

Sisältö 1/2016

4 Kuka, mitä, häh?

5 Kuka pelkää kameramiestä?

6 (r)Actionia

Raksanuorten vuosittainen salibandymestaruus on taas ratkottu. Rajat ylittävää ay-yhteistyötä Tanskassa.

7 Elämää työpäivän jälkeen?

Hannu ”The Elukka” perusti sosiaalisen salibandyjoukkueen. Kreikkalaiskoira löysi kodin raksanuoren luota.

8–10 ”Teen sellaisia kirjaimia, että niistä saa selvää”

Graffitit ovat Jussi Karhusaarelle elämäntapa.

11–12 Mun juttu

Lahtelainen MC Pandakarhut perustettiin rakentajamotoristien tapaamisessa.

13 Kärsimysten tie

Huonosta ruuasta kärsii koko kroppa.

14–15 KVG, Raksaniksi ja sarjis

16–17 Tuunari

Ford Thunderbird pääsi Thomas Forsanderin hellään huomaan.

18 Sattuuhan sitä

... vaikka ei pitäisi.

Työpaikan hyvä yhteishenki auttaa jaksamaan rankkoinakin päivinä.

NIKO SEPPÄNEN

6 Miina on Rescue-koira.

NIKO SEPPÄNEN

7 Ruunaalla kelpasi kulkea.

Rakennusliitto

RAKENNUSLIITON NUORTEN JÄSENLEHTI 01/2016

JULKAISIJA Rakennusliitto Ry nuorisotyöryhmä **PÄÄTOIMITTAJA** Suvi Partinen **TOIMITUSSIHTEERI** Emilia Kukkala **TAITTO** Malla Vartiainen **KIRJOITTAJAT JA KUVAAJAT** Erno Alanko, Johanna Elonen, Thomas Forsander, Jill Francis, Janne Gren, Aki Haapanen, Hannu Huupponen, Martti Juonoja, Marko Karvonen, Ilkka Kivimäki, Saija Kuivala, Emilia Kukkala, Petri Kumpulainen, Eerik Kuukkanen, Jarko Lajunen, Mikko Lindstedt, Tiina Mustonen, Jasmi Myllylahti, Elli-Ilona Mäkelä, Jari Mäkinen, Vadim Nekhaev, Mette Nissinen, Mikko Ollikainen, Mikko Pakanen, Laura Paloniemi, Sini Partinen, Suvi Partinen, Meeri Piispanen, Niko Seppänen, Sami Tenhonen, Mika Töttö, Aleksi Velhola, Petri Vilen **SARJAKUVA** Tuomo Sohlman **KANNEN KUVA** Mikko Lindstedt **ILMOITUSMYYNTI** Ida Kuikka, ida.kuikka@rakennusliitto.fi **PAINO** Esa Print Oy **LEVIKKI** 28 000 kpl

Tsemppiä, kesäduunari!

Pääkirjoitus
Suvi Partinen

Nyt ovat käsillä ne päivät, kun lähes jokainen kesätyötä havitteleva duunari tarkistelee sähköpostiaan useammin kuin vaihtaa sukkiaan. Useimpien yritysten kesätyöhaut ovat juuri päättyneet. Kutsu työhaastatteluun tai myöntävä vastaus lähetettyyn työhakemukseen saattaa kilahtaa puhelimeen tai läppärin näytölle hetkenä minä hyvänsä!

Raksatöissä harvemmin pipo kiristää kenenkään päätä ja meininki työmailla on usein rennon letkeää, mutta siitä huolimatta työhaastatteluun kannattaa astella siistittynä versiona itsestään ja jättää ne pipot, purkat, älypuhelinten räpläämiset ja työmaahuumorit myöhempiin aikoihin. Ensivaikutelman voi tehdä vain kerran, joten sillä, minkä näköisenä ja oloisena tyyppinä mahdollisen tulevan työnantajan eteen astelee, on todellakin merkitystä.

Kesäduunarin on hyvä käydä läpi työsuhteeseen liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa. Tee työsopimus aina kirjallisena, sillä mahdollisten ristiriitojen selvittäminen on helpompaa, kun on mustaa valkoisella. Palkan kilahtaessa tilille kannattaa uhrata hetki aikaa, zoomata tilinauha läpi ja tarkistaa, onko kaikki maksettu oikein. Jos nämä kiemurat eivät itselle kovin hyvin vielä aukea, jeesiä voi kysellä esimerkiksi luottamusmiehiltä, Rakennusliiton nuorisotoimitsijoilta ja usein myös kokeneemmilta työntekijöiltä.

Muista myös, että jo opiskeluaikana tehdyistä töistä voi maksaa työttömyyskassan jäsenmaksua ja kerryttää sillä työssäoloehtoa, jonka perusteella maksetaan ansiosidonnaista työttömyyskorvausta. Parhaassa tapauksessa koulun aikana tehdyt työpätkät kerryttävät tarvittavat työssäoloviikot, jolloin duunari kuuluu automaattisesti ansiosidonnaisen piiriin jo heti koulusta valmistuttuaan.

PARASTA ENNEN RAKSANUORET

Kuka, mitä, häh?

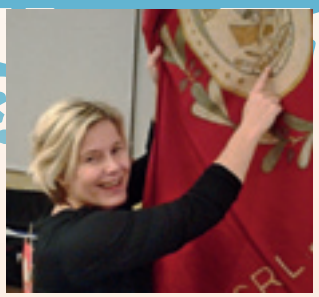

Johanna Elonen, 46
Helsinki

Olen Helsingin maalareiden puheenjohtaja, JMP:n työsuojeluvaltuutettu ja luottamusmies, elämäntapaurheilija.

*Maalareiden kesäpäiville Turkuun 2000-luvun alussa lähtiessäni en osannut arvata, mihin kaikkeen olinkaan hyppäämässä mukaan hypätessäni bussin. Yhteenkuuluvuuden tunne vakuutti. Takaisin tullessa minulla oli bussilastillinen uusia maalarituttuja, joukossa myös rakas ay-oppisäni **Ensio Frisk**.*

Hän pyysi minua syyskokoukseen mukaan ja tulin valituksi hallitukseen. Uskalsin mennä, kun tiesin, että siellä on myös Enska. Alkuajat olin pihalla kuin postilaatikko, mutta kokous kokoukselta aloin tajuamaan asioita ja olin valtavan innostunut. Annoin edunvalvontapalon kuljettaa minua.

Taistelu oikeudenmukaisuuden puolesta pitää minut toiminnassa mukana edelleen. Koen myös, että on oma vuoroni kantaa korteni kekoon tuleville sukupolville. Niin minunkin puolesta on aikanaan tehty.

Yritän auttaa tulevia edunvalvojia ay-taipaleen alkuun, niin kuin Enska aikanaan minua opasti. Sitten, kun joku meidän osaston nuorista tökkää tämän maalaritädin puheenjohtajapallilta sivuun, silloin tiedän, että olen onnistunut. Jatkuvuus on voimamme. Toivottavasti näen mahdollisimman paljon teitä nuoria liiton eri tilaisuuksissa. Ja jos minä en vanhuuttani näe, niin tulkaa nykäisemään hihasta ja moikkaamaan.

Janne Gren, 39
Lohja

Valmistuin ammattikoulusta raksa-alalle 90-luvun alkupuolella, minkä jälkeen lähdin armeijaan. Sieltä päästyäni pääsin kesätöihin Helsinki-Vantaan lentokentän keskiterminaalin työmaalle huimalla 35 markan tuntipalkalla. Työmaata urakoi Rakennusosakeyhtiö Hartela, joka on osa Hartela-konsernia, suomalaista perheyhtiötä. Sen palveluksessa olen tänäkin päivänä.

Nuorena rakennusmiehenä minut valittiin työmaalla työsuojeluvaltuutetuksi ja työntekijöitä edustavaksi yhteysmieheksi, kuljin luottamustoimesta toiseen. Vuonna 2004 minut valittiin yrityskohtaiseksi työsuojeluvaltuutetuksi ja vuonna 2008 työntekijät valitsivat minut edustamaan heitä pääluottamusmiehenä.

Oppia tehtävien hoitamiseen ja verkostoitumiseen olen saanut liiton luottamusmies- ja työsuojelukoulutusten kautta ja viimeisimpänä Rakennusliiton vaikuttajakoulutuksesta. Liiton 23. liittokokouksessa minut valittiin sen hallitukseen. Oman osastoni 003:n puheenjohtajana aloitan toista toimikautta.

Osasto 003 on jäsenmäärältään Rakennusliiton suurimpia osastoja. Osastomme hallitukseen kuuluu niin nuorta kuin varttuneempaakin väkeä, miehiä ja naisia. Meillä kaikilla, niin sinulla kuten minullakin, on paikka osastotoiminnassa. Yhdessä tekemällä olemme vahvempia. Rakennusliiton huivista lainattu teksti pitää paikkansa: "You never walk alone."

Petri Vilen, 39
Kemi

Olen työpaikkani pääluottamusmies, ensimmäinen varatyösuojeluvaltuutettu, liittovaltuuston jäsen, Lapin aluejärjestön hallituksen jäsen, sosiaali- ja työsuojeluryhmän jäsen, SAK:n paikallisjärjestön hallituksen jäsen.

Valmistuin ilmastointiasentajan ammattiin 1994 Kemin ammattioppilaitoksesta, mutta talotekniikan alalle siirryin vasta 2007 tullessani nykyisen työnantajan palvelukseen, ilmastointiasentajaksi Caverion Suomelle. Sitä enennen tein eristys- ja telinetöitä. Osastoni on Meri-Lapin rakentajat.

Osastotoimintaan lähdin mukaan, kun tulin valituksi luottamusmieheksi. Huomasin heti , kuinka hyvä henki ja tekemisen meininki osastossa oli. Sitä kautta avautui mahdollisuus päästä mukaan liiton toimintaan. Toiminnassa parasta on mahdollisuus vaikuttaa oman alan työehtoihin ja -oloihin, unohtamatta yhteiskunnallisia asioita, joihin avautuu myös hyvä mahdollisuus vaikuttaa. Ay-toiminnan lisäksi aikaa jää myös harrastaa metsästystä ja juoksua.

Kaikki jäsenet ovat tervetulleita toimintaan mukaan ja tapahtumia järjestetään kaikenikäisille, carting-ajeluista pilkki- ja sählykisoihin. Myös keilavuoroja on jäsenten käytössä ja mökki meren rannalla. Meillä ikähaarukka on osaston hallituksessa 24-75 ja toimintaan pääsee tutustumaan, kun ottaa vain allekirjoittaneeseen yhteyttä.

Mottoni on: Vaikuta, älä valita. Vain osallistumalla voit vaikuttaa.

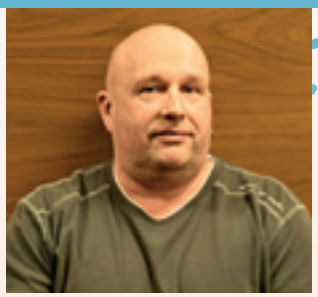

Jari Mäkinen, 50
Jyväskylä

Olen Jyväskylän maansiirtoammattiosaston puheenjohtaja, Skanska Infran pääluottamusmies, Keski-Suomen aluejärjestön hallituksen sekä tes-työryhmän jäsen. Alun perin olen ammatiltani metallimies, nykyiselle alalleni päädyin vahingon kautta.

Nuorempana luulin kysyväni töihin talonrakennuspuolelle, mutta henkilö, jota kävin jututtamassa, olikin maarakennuspuolen mestari. Sattumukset jatkuivat vielä tämän jälkeenkin, kun työpaikan silloinen luottamusmies ja osaston puheenjohtaja onnistui houkuttelemaan minut ammattiosaston toimintaan mukaan. Syy tähän selvisi myöhemmin: herra puheenjohtaja oli valinnut itselleen potentiaalisen jatkajan, ja sillä tiellä olen edelleen.

Jyväskylän maarakentajat ovat nähneet nuorissa tulevaisuuden jo kauan aikaa sitten. Jo ennen kuin nuorisotoimintaan oli liitossa varattu oma budjettinsa, varasi ammattiosastoni budjetistaan osan nuorten tapahtumien rahoitukseen.

Toiveissa olisikin, että nuoret tulisivat rohkeasti mukaan myös osastojen toimintaan, sillä heissähän se tulevaisuus on. Hihasta nykäisyä siis toivotaan!

NIKO SEPPÄNEN

Maisemissa ei ollut valittamista.

SINI PARTINEN

Nuorisokurssilaiset skarppeina.

Nuorisokursseilla

Ruunaan-reissu

Nuorisokurssit ovat kuin kukkia. Niitä on kaiken kokoisia, kaiken värisiä ja kaikin puolin vaihtelevia.

Syksyllä esimerkiksi Raksanuoret pakkasivat rinkkansa ja lähtivät vaeltamaan Ruunaalle Lieksaan. Eräjormailu houkutti mukaansa yhden Lumikin sekä kuusi kääpiötä. Ensimmäinen etappi oli viiden kilometrin mittainen tallailu hämärtyvässä illassa.

Suunnistusta tähdistä

Hotellihuoneita ei matkan varrella ollut, joten tiedossa oli teltan pystytys laavulla. Leirinuotion äärellä tarinoitiin inttimuistoista sekä tutkittiin tähtiä ja opeteltiin suunnistusta niiden avulla.

Yön ollessa jo pitkällä oli koko porukan aika ahtautua yöpuulle telttaan. Joku rohkea tohti jopa uhmata Ruunaan villiä luontoa ja sen lukuisia petoeläimiä laavuun käpertyen, turvanaan ainoastaan huima rohkeutensa sekä mahtavat erätaitonsa.

Kaunista Pohjois-Karjalaa

Sateisen aamun koittaessa urhomme pakkasivat rinkkansa ja söivät aamupuuronsa. Oppaan johdolla lähdettiin suorittamaan toisen päivän jo ennalta vähän rankemmaksi tiedettyä kymmenen kilometrin maastoetappia.

Matkalla ihailtiin Ruunaan ihmeellisen hienoja ja näyttäviä maisemia sekä nautittiin luonnosta. Päivällisaikaan saavuttiin sopivasti matkailukeskukseen, jossa oli ilta aikaa laittaa reissu pakettiin ja rentoutua saunan sekä uinnin merkeissä. Vaellusta toivottiin järjestettäväksi uudestaankin.

MARKO KARVONEN, ELLI-ILONA MÄKELÄ

Puhutaan räikköstä

Uutena asiana syyskuun ensimmäiselle nuorisokurssille otettiin mukaan myös ammattiyhdistys-englanti. Kaikilla meillä ay-ihmisillä on kuitenkin yhteinen päämäärä maasta riippumatta.

Tälle kurssille saatiinkin vieras Ruotsista ja Suomessa työskenteleviä virolaisia. Yhteisenä kielenä oli lähinnä englanti. Etukäteen oli valittu kaksi englantia taitavaa henkilöä kääntämään suomesta englanniksi, ja vice versa kuten ämeriikassa sanotaan.

”Shopsteward & co.”

Ay-englannista löytyy paljon haastavia sanoja kokeneellekin englannin höpisijälle. Avuksi oli tulostettu ammattisanastoa, ja kyllä ne laput tarpeeseen tulivat. Vai tulisiko ensimmäisenä mieleen kääntää sana ”luottamusmies” muotoon ”shopsteward”?

Ruotsin vieras osasi esitellä itsensä suomeksi, kun aika koitti. Rallienglantiakin kokeiltiin pakon edessä, kun sanat olivat hukassa. Siis just sitä samaa, jota Kimi Räikkönen puhuu, eli suolletaan suomen kielen sanoja englannin sekaan. Hätä keinot keksii...

Yhteinen kieli löytyy tekemällä

Kohokohtina reissusta jäi mieleen mm. Roomescape, Suomen jääkiekkomatsi sekä joillekin uutena kokemuksena metro- sekä ratikka-ajelut. Loppujen lopuksi kielimuuri oli paitsi ongelma, myös ihmisiä lähentävä tekijä. Kurssi poiki myös muutaman uuden luottamushenkilön. Yksi asia lisää huomauttamaan, että toisia auttamalla yhteinen kieli löytyy.

ERNO ALANKO, EERIK KUUKKANEN

Finglish mursi kielimuurit. SINI PARTINEN

Ammatillinen koulutus leikkausten kohteena

Sipilän porvarihallituksen ohjelmaan on kirjattu tavoite ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallisen merkityksen vahvistamisesta. Siihen pyritään leikkaamalla noin 190 miljoonaa euroa toisen asteen koulutuksen määrärahoista. Suunnitelmissa on myös nuorten ja aikuisopetuksen hallinnollinen yhdistäminen.

Oppilaitoskohtaisesti resurssit vähenevät 10 prosenttia. Silloin leikataan joko opiskelijamääristä tai opetuksen määrästä. Eli joko entistä useampi nuori jää opetuksen ulkopuolelle tai sitten opetusta karsitaan opiskelijamäärän pysyessä ennallaan.

Ammatillisessa koulutuksessa tekemällä oppiminen on opiskelun ydin. Muuraamista, hitsaamista tai moottorisahan käyttöä ei voi oppia pelkästään kirjoista. Siksi lähiopetus on erittäin tärkeää ammattikoululaisille, eikä siitä voi enää leikata ilman oppimistulosten heikentymistä.

Opiskeleville raksanuorille on tärkeää laadukas opetus, nopea valmistuminen ja jatko-opintokelpoisuus. Näistä asioista on pidettävä kiinni leikkauksista huolimatta.

AKI HAAPANEN, PUTKIASENTAJA, OSASTO 391, RAKSANUORI VUODESTA 2001
TURUN KAUPUNGIN KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN JÄSEN

Käpykaarti kansainvälistymässä

TIINA MUSTONEN

Pohjoismaiden nuorisokonferenssista sai hyvää perspektiiviä.

SINI PARTINEN

Eri maissa painiskellaan osin samojen ongelmien kanssa.

Muun ammattiyhdistysväen valmistautuessa Rautatientorin suurimielenosoitukseen eräänä syyskuisena perjantaiaamuna 2015, oli viiden raksanuoren kohtalo hypätä Kööpenhaminaan suuntaavaan lentokoneeseen. Määränpäänä oli Tanskassa järjestettävä NBTF-seminaari, eli kodikkaammin ilmaistuna Pohjoismaiden puu- ja rakennusalojen federaation nuorisokonferenssi.

Osallistujia oli kaikista viidestä Pohjoismaasta sekä vierailijoina namibialainen **Justina** ja Yhdysvaltain San Fransiscossa asusteleva **Vince**. He toivat esille ay-liikkeen eroavaisuuksia ja asemaa yhteiskunnassa Euroopan ulkopuolella, mikä antoi tärkeää perspektiiviä meille pohjoisen vahvoissa ammattiliitoissa toimiville nuorille.

Samat ongelmat kaikkialla

Viisipäiväisen seminaarin aikana pureuduttiin kansainvälisesti puhutteleviin aiheisiin, kuten tasa-arvoon, häirintään, rasismiin, työturvallisuuteen ja nanomateriaaleihin. Vaikkakin päivät työskenneltiin tiukasti asiaohjelman parissa, ei hauskanpitoakaan oltu unohdettu.

Jokainen osallistujamaa sai vuorollaan järjestää viihdettä seminaariväelle. Illanvietoista parhaiten jäi mieleen ruotsalaisten järjestämät riehakkaat kisailut, jotka meidän suomalais-islantilainen joukkueemme katsoimme voittaneeksi hapansilakan mitalla.

Ihmislahjoitus ruotsalaisille

Sunnuntaina kisojen uuvuttamat nuoret suuntasivat päiväretkelle Kööpenhaminaan, jossa omatoimisen kiertelyn lisäksi onnistuimme aiheuttamaan pahennusta paikallisessa liittorakennuksessa. Väärän oven avaamisen ja hälytysjärjestelmän laukaisun seurauksena suomalaisedustajamme **Vade** päätettiin lahjoittaa vierailun päätteeksi ruotsalaisille.

Tiistaina oli aika laittaa seminaari pakettiin yhteenvedon muodossa. Ryhmätyöskentely ja uudet kontaktit olivat kaikkien mielestä konferenssin parasta antia ja ryhmälle esiintyminen luokan edessä (englanniksi, iik!) toi alkukankeudesta huolimatta esiintymisvarmuutta uusia koitoksia varten.

Uudet ystävät hyvästeltiin vielä lentokentällä ja ryhmämme suuntasi haikeina, mutta kaikkemme antaneena kohti kotimaata.

HANNU HUUPPONEN, VADIM NEKHAEV, METTE NISSINEN

Salibandya ja erotiikkaa

MEERI PIISPANEN

Yleisö pidätti henkeään finaalipeleissä.

MEERI PIISPANEN

Varmin kevään merkki eli Raksanuorten salibandyturnaus otti helmikuussa paikkansa Savon sydämessä Kuopiossa. Kolme bussillista varmoja voittajia lähti perjantaina kohti pelipaikkoja ja tunnelma oli katossa jo alkumatkasta.

Myöhäinen hotellille saapuminen ei meininkiä haitannut, vaan jälleennäkemistä juhlittiin riemulla ja uudet tuttavuudet otettiin avosylin vastaan. Nukkumaanmenoajan laiminlyönnistä huolimatta pelikentille lähdettiin lauantaina tarmokkaasti.

Musta hevonen

Alkusarjan kahdeksasta kovasta joukkueesta selvitettiin terävin kärki, kun välieräpareiksi muodostuivat Lahti–Kuopio ja Oulu–Lappi/Tampere. Lahti tuli turnaukseen nälkäisenä ja saikin loistavan vireen päälle voittaen alkulohkon kaikki pelit. Sama vire jatkui pudotuspeleihin, kun Lahti takoi peräti kuusi maalia vastustajan häkkiin Kuopion jäädessä nuolemaan näppejään ainokaiseksi jääneen maalinsa kanssa.

Turnauksen musta hevonen Lappi/Tampere-joukkue oli lähellä yllättää loistavilla otteillaan välierissä hallitsevan mestarin Oulun, mutta rutiini ja kokemus pudotuspeleistä siivitti Oulun lopulta finaaliin lukemin 6–3. Pronssiottelussa kohtasivat siis Kuopio ja Lappi-Mansen kokoonpano. Kotijoukkue ei tyytynyt lähettämään kaikkia mitaleja maailmalle vaan sisuuntui karvaan välierätappion jälkeen ja taisteli pronssiset mitalit tuloksella 4–3.

Kuhinaa katsomossa

Odotettu jännitysnäytelmä, hegemoniaottelu, Lahden taistelu horjumatonta mestaria vastaan. Yleisössäkin kuhistiin, joko nyt on Oululle löytynyt kaataja. Ottelu lähti käyntiin vauhdikkaasti, mutta harkiten, sillä tiedettiin, että tässä kisassa pienikin virhe kävisi äkkiä kalliiksi.

Oulun maalihanat aukesivat jo ensimmäisessä erässä ja pysyivät auki aina viimeiselle erätauolle. Liekö Lahden joukkue ottanut tauolla yhden proteiinipatukan sijasta kaksi? Siltä ainakin vaikutti Lahden aloittaessa viimeisen kymmenen minuutin dominoinnin iskemällä nopeasti kaksi maalia.

Ja voittaja on...

Tilanteessa 3–2 jatkettiin viimeisille hetkille, jolloin Oulun puolustaja sai kulmatilanteesta jäähyn. Lahden loistavasta ylivoimapelistä huolimatta Oulun puolustus sekä ilmiömäinen maalivahtipeli piti loppuun asti ja kannu lähti viidettä kertaa peräkkäin pohjoiseen.

Turnauksesta palauduttiin hyvän illallisen, saunan ja raikuvan yhteislaulun voimin. Jatkobileet oli järjestetty Puikkariin, jonne saapui myöhemmin turnausväkeä haastamaan tanssiryhmä Skandinavian Hunks. Mutta kuten aina, porukkamme pisti hieman paremmaksi ja niin Kuopion yössä lanseerattiin eroottinen letkajenkka, josta Hunksit voisivat ottaa oppia!

HANNU HUUPPONEN, METTE NISSINEN, MIKKO PAKANEN

JASMI MYLLYLAHTI

Hannu ”the Elukka”

Korttelilliigassa pelataan muun muassa jalkapalloa, salibandya, kaukalopalloa ja curlingia. Lahtelaisen Hannun ura liigassa starttasi vuonna 2002.

– Kun täytin 18, isoveli pyysi mukaan Irish Pub -salibandyjoukkueeseen. Joukkueessa ei ollut muita tuttuja ja aiempaa kokemusta oli vain koulusäbästä, Hannu kertoo.

Hetken pelattuaan Hannu joutui tuomarin hommiin.

– Aluksi jännitti, kun en tiennyt kunnolla sääntöjäkään. Joukkueen kausikin jäi kesken, koska maksut olivat rästissä. Hannua pyydettiin kuitenkin King Kongs -salibandyjoukkueeseen. Kesäisin joukkue pelasi myös jalkapalloa.

– Tässä joukkueessa vetäjä oli jo aivan eri luokkaa kuin edellisessä. Hän perehdytti paremmin sääntöihin, minkä jälkeen jatkoin tuomarointia.

Sosiaalisempaa urheilua

Seuraavaksi Hannu siirtyi Vega SC -joukkueeseen.

– Oli haikeata lähteä King Kongsista, mutta tässä joukkueessa oli enemmän kavereita ja lajeina säbä, jalis ja curling. Joukkue paisui lopulta isoksi ja ihmiset jaettiin kolmeen joukkueeseen Vega SC:n sisällä. Vega SC:n manageri muutti Espanjaan, jätti maksut maksamatta ja joukkue meni nurin. Vuonna 2008 Hannu oli asiaa puntaroituaan tullut lopputulokseen.

– Päätin perustaa uuden joukkueen. Otin itselleni hoidettavaksi maksut ja vetäjän roolin. Joukkueen nimeksi tuli SC Social Club.

– Tässä vaiheessa innokkuuteni huomattiin ja minua pyydettiin Korttelilliigan salibandyjaostoon. Innokkuuteni vei minut aktiivituomariksi. Aktiivituomari käy pelkästään tuomaroimassa hallilla ja saa itse päättää pelit, joissa tuomaroi.

Liigan logo nahkaan

Arkisin Hannu treenaa oman joukkueensa kanssa ja jos aikaa jää, tuomaroi Korttelilliigan duunisarjaa. Korttelilliiga tekee pelireissuja muihin kaupunkeihin ja järjestää turnauksia, joissa Hannu ”the Elukka” pelaa muun muassa mölkkyä, biitsiä, kyykkää ja muita hupipelejä.

Korttelilliigan vuosikokouksissa Hannu käy edustamassa salibandyjaostoa, jonka sihteerinä hän myös toimii.

– Korttelilliigassa syntyy paljon uusia kaverisuhteita. Sen seurauksena perustettiin kaukalopallojoukkuekin liigaan.

– Meillä on mahtavia persoonia mukana. Olen harkinnut Korttelilliigan logon tatuoimista.

– Mahtavaa oli myös voittaa kolmosdivari salibandyssa. Voittojuhlat olivat kuulemma todella kovat, vaikka hauskaa osataan pitää myös kauden jälkeen saunailloissa.

JASMI MYLLYLAHTI JA SAIJA KUIVALA

JILL FRANCIS

Rescue-koira Miina

Nikon ja Meerin piti lähteä vain lomailemaan Kreetan Agia Marinaan. Muutaman päivän jälkeen pari kuitenkin löysi sosiaalisesta mediasta tiedon, että paikan päällä on irtokoiria ruokkiva mies. He ajattelivat auttaa vaikkapa ruokakassilla.

Koiria auttavan liikkeen sisällä pariskunta näki pienen koiran ja alkoi pohtia, minne se päätyisi. He ottivat yhteyttä koiratarhaan ja menivät katsomaan, mikä meininki tarhalla olisi. Siellä odotti 400 koiraa ja taksikuski epäili, kannattaako koko paikkaan mennä.

Niko ja Meeri painelivat epäilemättä sisään ja alkoivat haaveilemaan pentujen adoptoimisesta. Seuraavana päivänä tarhan omistaja Elizabeth soitti ja pyysi katsomaan koiria.

Elizabeth muisti kaikkien koirien nimet ja historian. Eräässä aitauksessa olivat Miina ja muuan toinen koira. Harjateräksestä valmistettujen, korkeiden aitojen päällä sojotti piikkejä. Nikon ja Meeri lähtiessä koitti Miina hypätä aidan yli perään, mutta jäi kiinni harjateräksiin. Silloin oli selvää, että Miina lähtee Suomeen.

Reissukoira alusta asti

Miina on sekarotuinen koira, joka on polveutunut amstaffista ja pitbullista. Rotuja pidetään stereotyyppisesti ”tappelukoirina”, mutta Miina kyllä on todella kiltti. Kun Niko paketoi joululahjoja ja nosti paperirullaa, niin Miina säikähti kovasti. Tämä kielii väkivaltaisista olosuhteista elämässä ennen koiratarhaan tuloa.

Miina oli hylätty kesäkuun alussa koiratarhan ovelle valjaissa ja laihassa kunnossa. Sen enempää ei ole Miinan historia valjennut.

Koiran tuominen Kreikasta Suomeen maksoi sata euroa, joka maksettiin koiratarhalle. Satanen sisälsi rokotukset, eläinlääkärikäynnin ja passin. Matka Haniasta Ateenan, Tukholman, Turun ja Helsingin kautta Ouluun tuli maksamaan koiran vuoksi ekstraa noin 400 euroa, koska lentoja jouduttiin parin päivän varoitusajalla muuttamaan ja osa vaihtamaan junaan ja laivaan.

– Ainakin koira näki heti alussa elämäntyylin ja on nyt matkustanut kaikella muulla paitsi sukellusveneellä, Niko toteaa. Miina tykkääkin matkustaa ja on usein Nikon mukana reissutöissä.

Talvitakki ja tossut

Lokakuussa Miinan tullessa Suomeen ei maassa ollut vielä lunta, mutta koira hieman ihmetteli kylmyyttä. Koska Miina arastelee hieman pakkasia, sille on hankittu tossut ja takki. Silti se ei tykkää olla kovin kauaa pihalla kylmällä säällä.

Pariskunnan mukaan koiran tuominen ulkomailta on hyvä juttu, mutta se kannattaa jättää siihen erikoistuneiden yhdistysten huoleksi jo kuljetus- ja lupa-asioiden vuoksi.

– Paljon iloa Miina on meille tuonut.

THOMAS FORSANDER, MARKO KARVONEN, MIKKO PAKANEN

Rakennusliiton Turun aluetoimisto sai uutta väriä. Harvalla liiton toimistolla lienee näin komeat seinät.

TURUSSA ASUVA JUSSI KARHUSAARI ON MAALANNUT GRAFFITEJA VUODESTA 1992. SILLOIN HÄN ASUI VIELÄ JYVÄSKYLÄSSÄ, OLI KOLMENTOISTA, EIVÄTKÄ GRAFFITITKAAN OLLEET VARSINAISESTI GRAFFITEJA.

”TEEN SELLAISIA KIRJA NIISTÄ SA

TEKSTI : EMILIA KUKKALA KUVAT: MIKKO LINDSTEDT

Pienessä huoneessa on paljon katseen vangitsevia kohtia.

– Ihan jostain töhryistähän se lähti pikkuhiljaa. Pyörittiin semmosessa hip hop -porukassa ja siihen hommaan aika oleellisena osana kuitenkin kuuluvat graffitit.

Jostain oli kuitenkin aloitettava ja taidot kehittyivät tehdessä.

– Pikkuhiljaa alkoi ysärin lopulla tulla laillisiakin maalausprojekteja. Meinasi koko maalaaminen jäädä, kun muutin Turkuun vuonna 2000.

Karhusaari kieltää kuitenkin turkulaistuneensa, vaikka paikkakunnalla on tullut asuttua pitkälti toistakymmentä vuotta.

– Aloitin maalaamisen kuitenkin uudestaan 2008, kun tänne tuli ensimmäinen laillinen seinä, Kupittaalle.

Viimeiset muutamat vuodet Karhusaaren vapaa-aika onkin kulunut miltei poikkeuksetta maalaushommissa.

– Kupittaalla tulee maalailtua kesät talvet, vaikka ei se aina talvella niin helppoa ole. Ja puistoissa, joissa täällä on muutamia laillisia paikkoja. Myös Helsingissä olen käynyt, siellähän laillisia seiniä on paljon. Olen maalannut myös Jyväskylässä ja Tampereella Tikkutehtaalla, ulkomailla en ole käynyt.

Melkein ensimmäistä aaltoa

Karhusaari ehti mukaan melkein ensimmäiseen aaltoon, kun hip hop- ja graffitikulttuurin laineet ensi kertaa löivät Suomenniemen rantaan.

– Kyllähän Suomessa vissiin jotkut jo maalailivat 80-luvulla, mutta kovimmillaan boomi oli 90-luvulla. Helsingissä oli kova taso jo 90-luvun alussa, käytiin Pasilassa ja Pulutunnelissa ja vähän joka puolella kaupunkia kuvaamassa niitä.

Karhusaaren mukaan graffitikulttuurin ollessa Suomessa vielä nuorta siihen suhtauduttiin pikemminkin uteliaasti kuin jyrkän kielteisesti. Suurin osa ”suu-

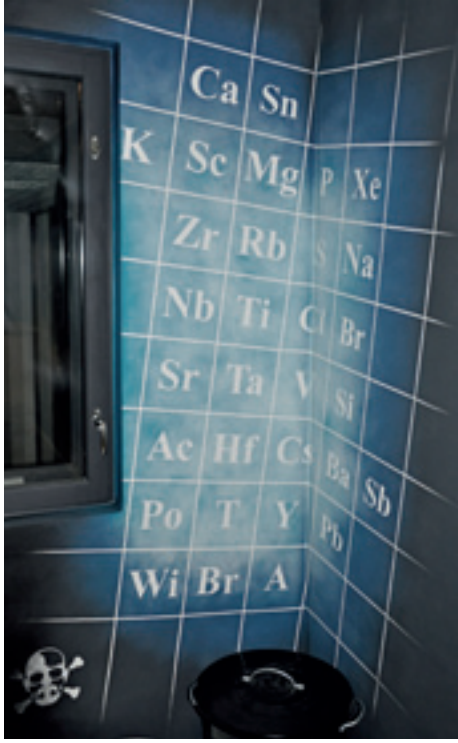

Breaking Bad -sarjan hahmot ovat selkeästi tunnistettavissa. *Tarkkaa työtä.*

AIMIA, ETTÄ AA SELVÄÄ"

resta yleisöstä" ei touhusta edes tiennyt.

– Ysärin loppupuolella alkoi mennä Helsingissä varsinkin aika älyttömäksi, kun tuli tämä Stop Töhryille -kampanja. Sillä saatiin moni kuseen, sen jälkeen hävisivät kaikki hyvät graffitit ja tilalle tuli töhryjä. Että meni vähän niin kuin päinvastoin, miten piti.

Helsingin kaupungin tragikoominen ja pahamaineinen nollatoleranssihanke kesti kymmenkunta vuotta. Vuosien 1998-2008 aikana kaupunki yritti hävittää kaduiltaan kaikki tagit, tarrat ja graffitit. Yksityiset siivous- ja vartiointifirmat takoivat voittoja ja graffitien taso laski, koska tasokkaan kuvan teko vaatii aikaa. Vartijat vainosivat ja pahoinpitelivät maalaajia tai sellaiseksi epäilemiään henkilöitä. Useiden aikalaiskertomusten mukaan huppu päässä ja reppu selässä riittivät perusteiksi. Moni tapaus jäi pimentoon ja harva sai oikeutta. Moni sen sijaan joutui velkavankeuteen megalomaanisista korvaussummista.

– Helsingistä siivottiin kaikki laillisetkin kuvat pois, jopa kaupungin itse tilaamat (Malminkartanosta ja Itäväylältä). Vielä kun Helsinki oli Euroopan kulttuuripääkaupunki (vuonna 2000), niin oli se vähän erikoista hävittää kaikki katutaide.

Painosta raksalle

Karhusaaren mukaan suurin osa 90-luvulla harrastuksen aloittaneista on lopettanut aikaa sitten, mutta muutama jatkaa yhä. Karhusaari on yksi heistä, vaikka muuta hip hop -kuvioista ei ole oikein elämään jäänytkään.

– Kaveriporukka on hajonnut ympäri maata, eikä musiikkiakaan tule enää hirveästi kuunneltua.

Viimeisimpinä töinään Karhusaari on käynyt maalaamassa Rakennusliiton entiselle nuorisotyöntekijälle, nykyiselle toimitsijalle **Mikko Lindstedtille**, kodinhoitohuoneen kokoisen taideteoksen Breaking Bad -sarjasta. Toinen tuore työ koristaa Rakennusliiton Turun aluetoimistoa.

Rakennusalalle Karhusaari päätyi itse sattuman kautta. Hän vaihtoi alaa vuonna 2011, kun kirjapainoalalta alkoivat työt lähteä alta.

– Yt-neuvotteluita oli joka vuosi ja kun silloin eropakettia tarjottiin, niin otin sellaisen ja lähdin menemään. Menin rakennusmiehen hommiin, se oli ainoa järkevä vaihtoehto silloin, tykkään tehdä käsin.

Nämä lasimaljat sisältävät vain laillisia pesu- ja huuhteluaineita.

Edellisen vuoden Karhusaari oli yhdessä ja samassa firmassa töissä ja opiskeli rakennuspuolen ammattitutkinnon, mutta työt eivät jatkuneet. Hän ei jäänyt kuitenkaan tuleen makaamaan.

Parhaillaan Karhusaari opiskelee automaalariksi, tarkemmin sanottuna teollisen pintakäsittelijän tutkinnon automaalauksen osiota.

– Saa näihin graffitihommiinkin vähän sellaista koulutusta.

Tyyli on vapaa, mutta oma

– Mulla on itselläni aika sellainen oma tyyli ollut aina. Semmoinen esikuva, mitä nyt ensimmäisenä tulee mieleen, on Can2. Se on aika vanha äijä jo, varmaan viiskyt, mutta silläkin on tosi oma

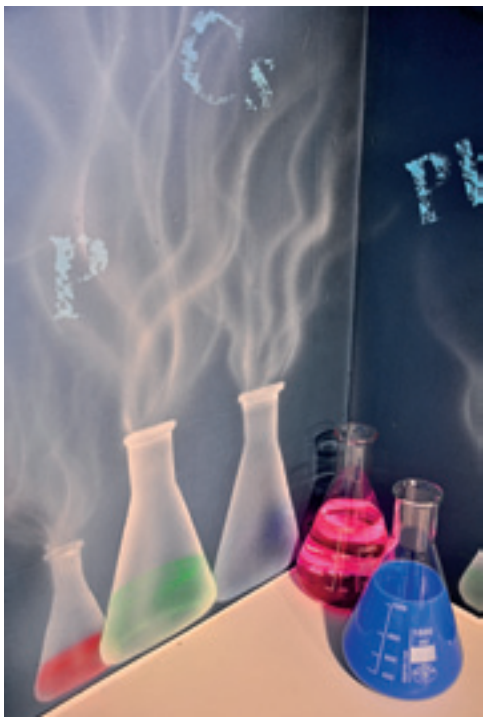

Jokainen yksityiskohta on tarkkaan mietitty.

Tv-sarjan "laboratorio" siirtyi liiton toimitsijan kotiin.

tyyli. Tekee selkeitä kirjaimia, jollaisia teen itsekin.

– Aika moni graffiti on sellainen, ettei siitä saa selvää, mitä siinä lukee. Se on tosi yleistä, mutta moni ei tykkää siitä.

Karhusaaren mukaan monelle ihmiselle graffiti on yhä synonyymi töhrylle. Asenteet voivat kuitenkin muuttua.

– Tämä Rakennusliiton maalaushomma oli hyvä esimerkki, että kun puhuttiin graffitista, niin oltiin heti, että ei tänne mitään graffitia tule. Eikä sinne graffitia tullutkaan, mutta kuva kuitenkin.

– Ehkä katutaide olisi sellainen sana, jonka ihmiset hyväksyisivät helpommin. Graffiteja pidetään aina laittomina ja kysellään, että käytkö sä yöllä tuolla tunneleissa.

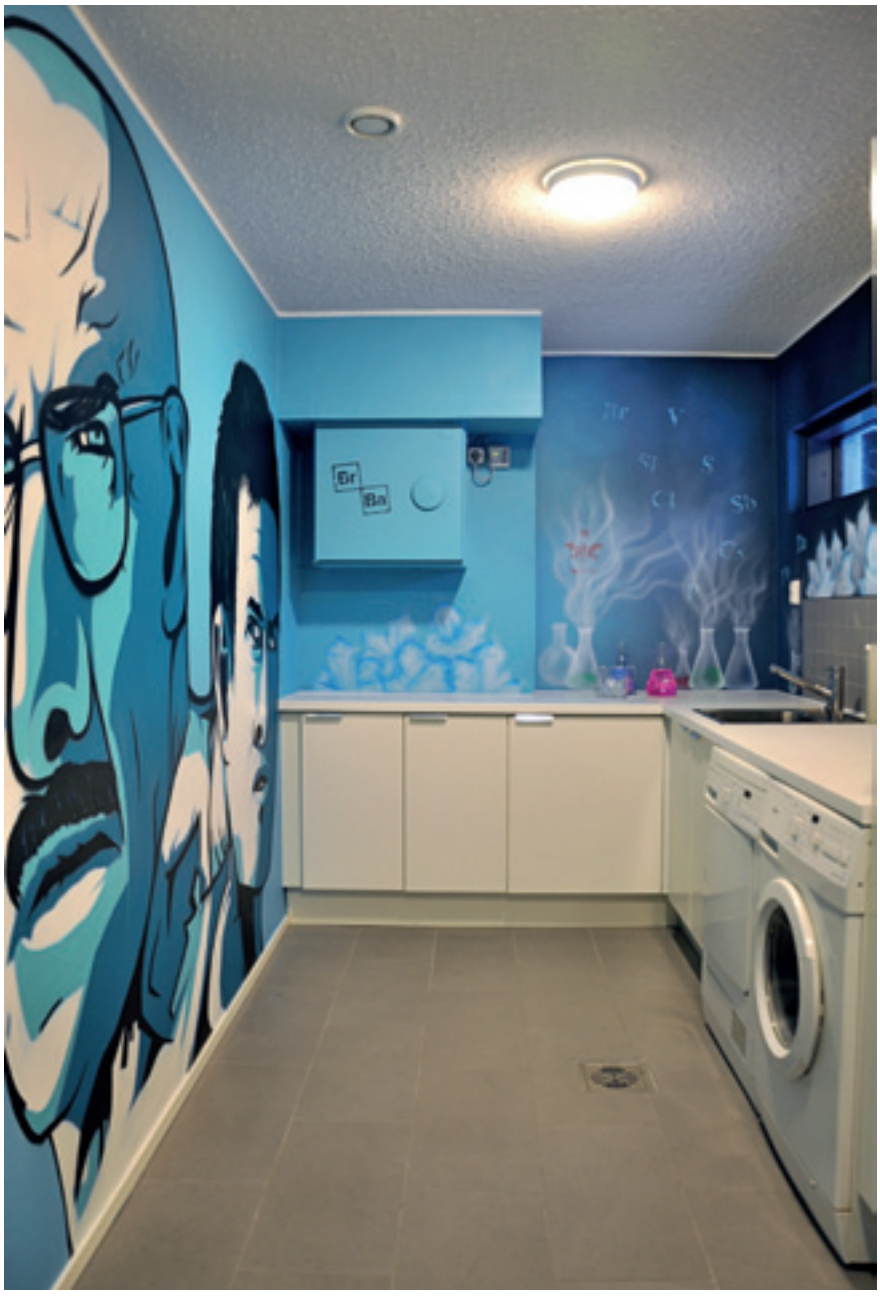

Ei aivan perinteinen suomalainen koti.

Kirjava skene ja kannukiireet

Skeneen mahtuu kuitenkin kaikenlaisia tekijöitä ja näkemyksiä. Moni maalaa pelkästään laillisiin paikkoihin, monen mielestä taas laillisiin paikkoihin maalatut teokset eivät ole mitään. Monen mielipiteet ovat siltä väliltä. Joku painottaa estetiikkaa, toinen sitä, miten vaikea maalattu paikka on.

– Ihan ihmeellistä tuo graffitikulttuuri muutenkin... Eivät minusta Suomen junamaalaukset esimerkiksi kovin kummoisia ole, vaikka vaikeahan junia on maalata.

Karhusaari viittaa ihmeellisyyksillä sekä joihinkin "skenen" sisäisiin näkemyseroihin, että ulkopuolisten suhtautumiseen koko kulttuuriin. Suomessa maalaajia kohdellaan todella kuin isojakin rikollisia. Monessa muussa Euroopan maassa suhtautuminen on vapaamielisempää.

– Muutama vuosi sitten kun täällä kävi Euroopasta porukkaa maalamassa, niin laittoivat Interpolin niiden perään.

Mitä tulee maalaamiseen, Karhusaaren huolet liittyvät enemmänkin sosiaalisen elämän ja harrastuksen yhteensovittamiseen kuin törmäyskurssilla oloon virkavallan kanssa. Parisuhteet tai yritykset sellaiseen ovat olleet koetuksella, kun vapaa-aika kuluu kannu kädessä.

– En kerkeä tehdä oikein mitään muuta, kesälläkin menivät kaikki päivät siinä, kun sain apurahan niin oli maalia, millä maalatakin. Edellisenä kesänä maksoin itse, mutta menivät kyllä kaikki rahatkin.

– Että menee tähän melkein liikaakin aikaa... Löytyisikin semmoinen nainen, joka on kiinnostunut maalaamisesta!

MUN JUTTU

MC Pandakarhut haluaa rohkaista etenkin nuoria rakentajamotoristeja osallistumaan tapahtumiin.

MC Pandakarhut prätkäilee rennosti

Raksanuoret tapasi MC Pandakarhujen perustajajäsenet lahtelaisessa kulmakapakassa pubiburgerin ja oluen merkeissä. Kävimme läpi Pandakarhujen historiaa, nykypäivää sekä tulevaisuudensuunnitelmia.

MC Pandakarhut sai alkunsa vuonna 2013 Kuopiossa, rakentajamotoristien tapaamisessa. Kaverukset **Hannu Huupponen, Markus Stenholm, Mikko Korkalainen** ja **Sami Vesalainen** päättivät perustaa kerhon.

Kerhon perustamiseen innosti halu ajella yhdessä, yhtenäisenä porukkana, samankaltaisissa vaatteissa. Myös Rakennusliiton tapahtumissa ”pojat” halusivat tulla tunnistetuksi ryhmänä, huppareistaan. Sen lisäksi lähes jokaviikkoinen Lahden satama-ajelu pelkissä huppareissa on erottamaton osa Pandojen kesää.

Nimipäätös tehtiin huumoripohjalta. Pandakarhulla viitataan ”olevinaan koviksiin”, eli toinen silmä mustana kulkeviin katutappelijoihin.

Customilla kyykkyjen perässä

Pandakarhujen ajokausi alkaa heti, kun kelit sallivat ja loppuu lumien tullessa, eli yleisimmin huhtikuun loppupuolelta marraskuuhun asti. Tosin Mikko joutuu ajamaan jonkun verran myös loskakelien aikaan, koska ei omista autoa.

Ajokilometrejä kertyy Hannulle vuodessa noin 4000 ja Markukselle 3000 Mikon ollessa nelikon kilometrikuningas keskimäärin 10 000 – 15 000 kilometrillä. Tosin viime kesänä ajot jäivät noin 4000 kilometriin, lähinnä kelien vuoksi. Siksikin Mikko olisi enemmän kuin kiitollinen kahvanlämmittimistä mahdollisessa seuraavassa moottoripyörässä.

Hannu Huupponen on yksi pandakarhuista.

Kerho syntyi yhteisöllisyyden tarpeeseen.

Pandojen jokakesäiseen ohjelmaan kuuluu rakentajamotoristien tapaaminen. Muita ”pakollisia” kokoontumisajoja ei ole, mutta kesäisin kerho reissaa ahkerasti ympäri Suomea.

Hannu ajelee Suzuki Marauder 800:lla, Markus omistaa Yamaha R6R:n, Mikolla on BMW SRR 1000 Superbike ja Samin pyörä on Honda CBR 900. Hannulla on vaikeuksia pysyä muiden mukana omalla custom-mallisella pyörällään, koska muilla on ”kyykky”-malli eli niin sanottu muoviluoti.

Suunnitelmissa ”rautaperseajo”

Kerhon tulevaisuudensuunnitelmissa on ulkomaanmatkoja muun muassa Etelä-Saksaan ja siitä muualle Keski-Eurooppaan sekä Jäämerelle uimaan ja takaisin eli niin kutsuttu rautaperseajo, jossa ajetaan 24 tunnin aikana 1000 mailia (noin 1609 kilometriä). Kotimaassa miehet haluaisivat käydä ajamassa ainakin ”rengasreitin” eli Turun saaristossa ajettavan lenkin, johon kuuluu losseja, pieniä mutkateitä ja huikeita maisemia.

Samilla ja Markuksella on molemmilla haaveissa uudet moottoripyörät, joissa olisi isompi kuutiotilavuus. Markus tietää jo haluavansa Yamaha R1:n. Hannukin myöntää kyykkypyörä-kuumeen iskeneen viime kesänä, kun kaverilta tuli lainattua Ducatia.

Kevarilla Ninja 600:n ohi

Mikko muistelee, miten aikoinaan ajoi tappiin viritetyllä kevarilla ja joku tuli perästä Kawasaki Ninja 600:lla.

– Tuolloin Vesijärven Jenkkapirtiltä Vääksyyn päin mentäessä huomasin, että jossain vaiheessa ajettiin jo kunnon kisaa. Sain kuin sainkin pidettyä Kawasakin perässä nipin napin maaliin eli Pulkkiin (huoltoasema) asti.

– Kawasakin kuljettaja repeili naurusta, kun oli hävinnyt kevarille. Hölmöähän se toki oli, kun olin vasta saanut vallesmannilta kortin takaisin, mutta fiilis oli mahtava.

Hannun parhaat muistot liittyvät päiväkäyntiin Leppävirralla, lossiajeluihin ja mutkaisiin pikkuteihin.

Markuksen parhaat muistot puolestaan liittyvät rakentajamotoristien tapaamiseen Savonlinnassa, koska paikalla oli paljon motoristeja ja tapahtumassa ajettava yhteislenkki eli letka-ajo oli upea kokemus jo osallistujamäärän vuoksi. Myös itse lenkki oli upea Puumalan kautta ajettaessa.

Rakentajamotoristien tapaamisista ylipäänsä nelikolla on pelkästään hyviä muistoja. Reitit ovat aina olleet todella hyviä ajettavia, joskin säät viime vuosina sateisia. Porukkahenki auttaa kuitenkin pitämään mieltä yllä vähän kehnommassakin säässä.

MC Pandakarhut rohkaiseekin kaikkia raksamotoristeja käymään tapahtumissa ja haastaa mukaan myös uudet motoristit – ennen kaikkea nuoret sellaiset.

PETRI KUMPULAINEN, MIKA TÖTTÖ, ALEKSI VELHOLA

Rakentajamotoristien tapahtumat ovat olleet elämyksellisiä.

Pandakarhujen nimellä on humoristinen tausta.

KUVAUSTEN YHTEYDESSÄ RAKENTAJILLE SYÖTETTIIN ROSKARUOKAA, MUTTA KETÄÄN EI VAHINGOITETTU.

KUVAT MARTTI JUONOJA

Huonosta ruuasta kärsii koko ruumis

Työssäjaksamiseen vaikuttaa olennaisesti se, mitä syö. Raskaasti syövä ei jaksa aloittaa töitä ruokailun jälkeen samalla teholla kuin terveellisemmin ja hieman kevyemmin syövä. Kymmenkunta vuotta sitten myös Rakennusliitto kiinnostui asiasta ja alkoi kehitellä Eväsmies-projektia. Tavoitteena oli keskittyä työmaaruokailuun ja siihen, miten se vaikuttaa työntekoon.

Lauri Haikola oli yksi kolmesta vuosina 2007–2009 toimineista Rakennusliiton eväsmiehistä. Eväsmiehet toimivat hyvien ruokailutottumuksien sanansaattajina työmaille. Tätä nykyä työehtotoimitsijana toimiva Lauri on itse urheilullinen, liikkuva ihminen ja tykkää ”pitää itsestään huolta”.

Kun kiinnostuksesta tulikin työ

Aina näin ei ole ollut. Laurin lopetettua työt niin sanotusti kentällä ja tultua liittoon töihin alkoivat kilot kerääntyä kuin itsestään, kun fyysisesti raskaat työt elementtitehtaalla olivat jäänee taakse ja istuminen oli lisääntynyt. Jossain vaiheessa Lauri alkoi kiinnostua uusista ja terveellisimmistä ruokailutottumuksista, koska huomasi lounaiden kertymisen vyötäröllä. Samaan aikaan liitossa oli alkamassa Eväsmies-projekti, joten Lauri pääsi tekemään työkseen juuri sitä, mistä oli itse kovasti kiinnostunut.

Työmaita kiertäessään Lauri huomasi, miten huonosti ja yksipuolisesti työntekijät syövät. Lautasilla, sikäli kun sellaisia olikaan, oli pääasiassa eineksiä eikä juuri lainkaan salaattia. Lauri alkoi jakamaan tietoa, kuinka syödä kevyemmin, terveellisemmin ja monipuolisemmin, että kukin työntekijä jaksaisi paremmin raskasta, fyysistä työtään.

Viisi yksinkertaista perussääntöä

Lauri kiersi ahkerasti työmaita sekä kouluja kertomassa hyvistä ruokailutottumuksista ja liikunnan tärkeydestä. Työntekijät ottivat tietoa innolla vastaan, vastaavat mestarit hyväksyivät tilaisuuksien pitämisen ja olivat itsekin monesti kuuntelemassa. Infotilaisuuksia pidettiin joko kahvi- tai ruokatauoilla, jolloin suurin osa väestä oli paikalla, ja ne olivat lyhyitä ja ytimekkäitä.

Mikäli työnantaja ei ole järjestänyt työmaa ruokailua, sen pystyy usein vähentämään verotuksessa ateriakorvauksena, jonka suuruus on 10 euroa työpäivältä (korvauksen määrä vuodelta 2015). Hyvän työpäivän eväsvinkit Laurilta kuuluivat tiivistäen seuraavasti: syö lämmin ruoka, yritä välttää eineksiä sekä syö säännöllisesti, monipuolisesti ja kohtuullisesti. Liikaa suolaa ja rasvoja kannattaa myös välttää.

Työmaaruokailun uudet virtaukset

Aikaisemmin on ollut niin sanottuja raksagrillejä. Niistä on voinut tilata mobiiligrillin, josta on saanut grilliruokaa, kuten hampurilaisia, lihapiirakoita ja erilaisia grilliannoksia. (Nuorimmille tiedoksi, että mobiililla ei ollut mitään tekemistä puhelimen kanssa, vaan se tarkoitti yksinkertaisesti liikuteltavaa grilliä.) Tämänkaltaiset ”työmaagrillit” on onneksi vähenemään päin ja tilalle on tullut uusia vaihtoehtoja.

Uutena työmaaruokailuvaihtoehtona on alkanut enenevässä määrin näkyä ”rent-a-kitchen” -tyylisiä palveluita, eli työmaalle tulee mobiilikeittiö, josta saa valmista, ravitsevaa ja terveellistä ruokaa. Tälläinen palvelu ei ole vielä kovin yleinen, mutta lisääntymään päin. Se onkin oiva vaihtoehto kohti terveellisempiä ruokailutottumuksia.

Idea työmaalle tulevasta ”ruokakopista” on hyvä, koska siitä saa läheltä terveellistä ruokaa, eikä tarvitse lähteä huoltoaseman yleensä kovin raskaalle buffetlounaalle. Aikaa ruokailuun jää myös enemmän, koska valmiin, lämpimän ruoan saa nopeasti työmaa-alueelta.

ILKKA KIVIMÄKI, PETRI KUMPULAINEN, LAURA PALONIEMI

RAKSA-NUORET netissä

Omat sivut:

Raksanuorten kotisivuilta löydät tietoa ja apua olit sitten opiskelija tai jo työelämässä oleva jäsen. Sivuilta löytyy muun muassa toimitsijoiden yhteystietoja, alueelliset tapahtumakalenterit, kuvia menneistä tapahtumista kuin myös jo aiemmin ilmestyneet Raksanuoret lehdet.
http://raksanuoret.rakennusliitto.net/

Facebook:

Raksanuorilla on myös aktiivisesti toimiva ja päivittyvä ryhmä Facebookissa. Ryhmään liittymällä pysyt helpoiten selvillä siitä, mitä missäkin tapahtuu ja milloin. Huomioithan kuitenkin sen, että pelkkä tapahtumakutsuun vastaaminen ei riitä, vaan halutessasi mukaan tapahtumiin ota yhteyttä kutsussa ilmoitettuun oman alueesi yhteyshenkilöön! Kuvagallerian kautta pääset vakoilemaan miltä meno on näyttänyt aiemmissa tapahtumissa ja seinällä voit kysyä, keskustella ja kommentoida.

Muu some:

Seuraa meitä myös Instagramissa, Twitterissä ja Youtubessa! Sivustoille päivitetään kuvia ja videoita ajankohtaisista tapahtumista.

Keneen otan yhteyttä:

Jos jokin työelämään liittyvä asia askarruttaa, ota aina ensimmäisenä yhteyttä oman työpaikkasi luottamusmieheen. Jos asia ei selviä työpaikalla, voit ottaa yhteyttä myös alueesi toimitsijaan. Käytössäsi ovat myös Rakennusliiton palvelunumerot:

Jäsenyysasiat	020 690 231
Työehtoasiat	020 690 232
Työttömyyskassa	020 690 230

Ulkomaille töihin

Kiinnostaako totaalinen maisemanvaihdos, uuteen kulttuuriin tutustuminen ja työskentely ulkomailla? Suomesta lähdetään jatkuvasti töihin muihin Pohjoismaihin, mutta matkaan ei kannata lähteä valmistautumatta.

Rakennusliiton kansainvälinen sihteeri **Nina Kreuzman** painottaa kirjallisen työsopimuksen tärkeyttä. Sopimusmallin saa liiton aluetoimistosta. Aluetoimistolla kannattaa muutenkin piipahtaa ennen lähtöä ja selvittää jäsenyysasiat kuntoon, ettei työttömyyskorvauksen tai eläkkeen kanssa tule myöhemmin ongelmia.

Kohdemaahan ja tulevaan työnantajaan kannattaa tutustua huolelisesti. Lisäksi tulee muistaa, että työntekomaassa noudatetaan paikallista työehtosopimusta.

Vinkki- ja linkkilista:

- Hae töitä yleisen työnvälityksen ja kotimaan EURES-palvelun (European Employment Service) kautta tai ole yhteydessä suoraan potentiaaliseen työnantajaan.
- Kesätöitä nuorille välittää myös Nordjobb (www.nordjobb.org/fi/).
- Haloo Pohjola -neuvontapalvelu auttaa muuttamiseen, opiskeluun ja työskentelyyn liittyvissä kysymyksissä (http://www.norden.org/fi/sinun-pohjolasi).
- Tsekkaa Facebook-ryhmät ”Pohjoiskalotin rajaneuvonta” ja ”Suomalaiset rakentajat Norjassa”.

ERNO ALANKO, METTE NISSINEN

Kesäduunarin muistilista

Opiskelijajäsenen kannattaa liittyä myös työttömyyskassan jäseneksi, kun kesätyöt alkavat. Lomilla tehtävistä töistä kertyy normaalisti työttömyysturvan työssäoloehtoon tarvittavia työssäoloviikkoja, vaikka opiskelijan jäsenmaksu on vain 0,63 prosenttia.

Ammattikoulusta valmistuvat siiryvät normaalijäseniksi. Kun työssäoloviikkoja on tarkastelujakson aikana kasassa tarvittavat 26 viikkoa eli kuusi kuukautta, mikä täyttyy helposti opiskeluaikana, on työttömyyskassan kautta mahdollista saada ansiopäivärahaa, jos valmistuttuaan jää työttömäksi.

Työssäoloehdon 28 kuukauden tarkastelujaksoa pidennetään sillä ajalla, jolloin henkilö opiskelee päätoimisesti, eli loma-aikoina tehdyt työt mahtuvat useimmiten tarkastelujakson sisään.

Armeija-aika on vapaajäsennyysaikaa, kuten opiskeluaikakin. Armeijaan lähdöstä tulee kuitenkin ilmoittaa liittoon. Sen voi tehdä helpoiten e-asioinnin tai Raksanuorten nettisivujen kautta. Työttömyyskassan jäseneksi liittyminen hoituu parhaiten osoitteessa raksanuoret.rakennusliitto.net. Voit myös ilmoittautua aluetoimistoosi tai soittaa jäsenpalvelunumeroon 020 690 231. Ilmoita jäsenmaksujen maksamisesta ennen kuin työsuhteesi alkaa!

MIKKO OLLIKAINEN

Ei sul mittää töit oo

Ilmoittaudu heti jäätyäsi työttömäksi tai lomautetuksi työ- ja elinkeinotoimistoon sen nettisivuilla tai puhelimitse, koska ansiosidonnainen päiväraha lasketaan alkavaksi vasta ilmoittautumispäivästä. Lue lisää ansiosidonnaisen edellytyksistä ja hakemisesta Rakentajasta, rakennusalan työttömyyskassan nettisivuilta tai työ- ja elinkeinotoimiston nettisivuilta, joilla on lisätietoa myös muutosturvasta irtisanomistilanteessa.

RaksAniksi

Imurin putki

Pyydetään työmaalla putkimieheltä kauniisti lupa saada ottaa käyttöön pätkä viemäriputkea. Putken toinen pää sahataan noin 45 asteen kulmaan, jolloin siitä tulee terävä. Tämä tuunaaminen auttaa irrottamaan maaliroiskeet seinien vierustoilta lattioita imuroitaessa.

Terävä putken pää muotoilee oivasti lattiaa siitä kohtaa, mihin suulake ei osu. Putken pää tunkeutuu myös ikävän maaliroiskeen alle helposti ja puhdasta tulee. Kaikki nämä työvaiheet on nyt mahdollista tehdä selkä suorana ja seisten. Anna lopputili konttaamiselle ja lastalla piikkaamiselle ja tee itsellesi ergonomisesti mukava jatkoputki imurin letkuusi!

HANNU HUUPPONEN

Puukon tylsytys

Ärsyttääkö sahalaitaa muistuttava puukonterä, kun olet lyönyt reiän IV-kanavaan tai raapinut betonia? Tylsytä puukon terää hieman rälläkällä. Tämän jälkeen terä ei lohkeile, mutta menee kanavan läpi ja kestää kovempaakin käyttöä. Terävää puukkoa kannattaa pitää mukana erikseen.

ERNO ALANKO

TUOMO SOHLMAN

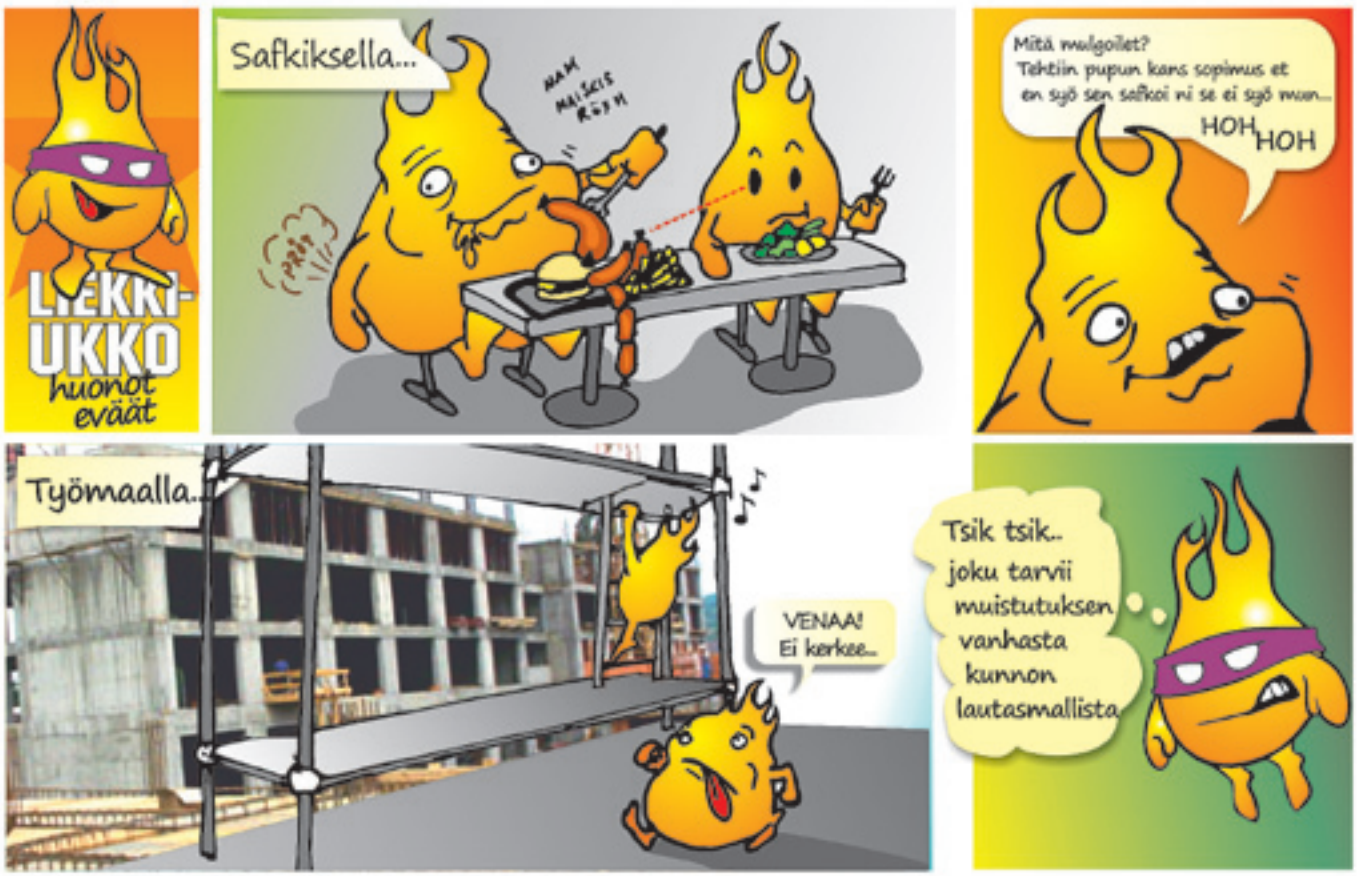

Tuunari:
Thomas Forsander
Ammatti: Putkimies
Tuunattavana:
Ford Thunderbird 1992
Kuvat: Thomas Forsander ja Jarko Lajunen

Thunderbirdin uusi tuleminen – Vaasaan

Vaasalaisen 26-vuotiaan **Thomas Forsanderin** Thunderbird on mallisarjan 10. sukupolven auto (kymmenes versio kyseisestä mallista). Viralliselta mallimerkinnältään auto on Ford Thunderbird SC (super coupe) 3.8. Tehoa remmiahdetusta moottorista löytyy tehtaan mukaan 210 heppaa, jolla teholla auton kiihtyvyys nollasta sataan on tehtaan ilmoituksen mukaan 7,4 sekuntia.

Kipinä kyseisen auton hankkimiseen tuli nuoruudesta, koska perheessä oli ollut samanlainen. Vuonna 2010 Thomas havaitsi, että Thunderbirdiä saa remmiahdettuna ja manuaalivaihdelaatikolla. Siitä alkoi auton etsintä. Alkuvuodesta 2013 Forsander huomasi Oulussa autoliikkeessä olevan myynnissä 3.8-litraisen remmiahdetun ja manuaalilaatikolla varustetun Fordin. Auto sai kuitenkin vielä jäädä liikkeeseen, koska hinnasta ei päästy yhteisymmärrykseen.

Uudet suuttimet ja läppärunko.

Konetila ehjänä.

Puolen vuoden päästä kyseinen auto oli yhä myynnissä ja hintaakin laskettu parilla tonnilla, joten Thomaksesta tuli Fordin omistaja 4000 eurolla. Hintaa laski luultavasti se, että auton vaihdelaatikosta oli kakkosvaihteen synkrot rikki ja tämä mahdollisesti karkotti ostajaehdokkaat.

Vaihdelaatikkovika ei kuitenkaan Forsanderia pelottanut, koska hän tiesi sen olevan helppo korjata.

Kakkosvaihde kuntoon

Vielä kesä 2013 autolla ajeltiin ilman suurempia remontteja. Seuraava talvi alkoikin kansiremontilla, joka tehtiin niin sanotusti varmuuden vuoksi, koska kyseisessä moottorimallissa on suuri riski kannentiivisteen vaurioitumiseen huonon suunnittelun vuoksi. Kannen ollessa irti siitä kiillotettiin kanavat, poistettiin niistä röpelöt ja muuta pientä. Samana talvena uusittiin myös polttoainesuuttimet ja tehtiin muutakin pientä remonttia.

Seuraavana kesänä autolla kierreltiin festareilla, paikallisissa cruisingeissa ja Vaasan ”jenkkiautojen” kesätapaamisessa. Kesällä autossa ilmeni sytytysongelmia, jotka ratkaistiin tilaamalla Yhdysvalloista uusi sytytysboksi.

Lopulta talvella 2014–2015 otettiin auton vaidelaatikko pöydälle ja korjattiin jo tuo ostovaiheessa huomattu kakkosvaihteen synkro. Remonttiin saatiin apua ja tietotaitoa paikallisilta jenkkiautoharrastajilta.

Vaihdeaskin ollessa irti uusittiin myös kytkinlevy ja paine-asetelma. Vaihdelaatikkoon tarvittavat osat Thomas tilasi Yhdysvalloista paremman saatavuuden ja pienemmän hinnan vuoksi.

Sisustan purkua vaihdelaatikkoremontin yhteydessä.

ILMOITA OMASTA MENOPELISTÄSI!

Lähetä tiedot sähköpostiosoitteeseen: **ida.kuikka@rakennusliitto.fi**

nimittäin

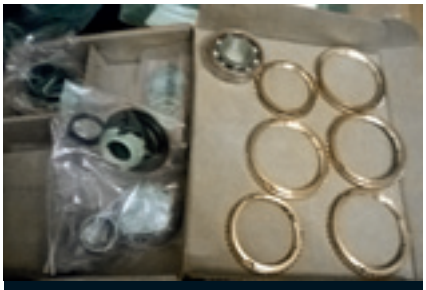

Uudet vaihdelaatikon synkrot.

Kytkinlevy löytyi paikallisesta varaosaliikkeestä. Forsanderin mukaan varaosia löytyy jenkkien nettikaupoista erittäin hyvin ja toimitusaika on sama kuin tilaisi varaosan suomalaisesta liikkeestä.

”Sellaista ysäriluksusta”

Kesä 2015 kului totutusti festareita, paikallisia cruisingeja ynnä muita kierrellen. Polttoaineen kulutukseksi Forsander kertoo kaupunkiajossa 10–12 litraa sataselle ja maantiellä 7 –8, mikäli malttaa ajella nätisti.

Loppukesästä 2015 Fordin moottorista alkoi kuulumaan epämielyttävää kalkatusta, mistä johtuen auton moottori tullaan avaamaan vielä talven aikana. Kalkatuksen syyksi auton omistaja epäilee vääriä polttoaineseoksia tai laakerivauriota. Mikäli kyseessä on laakerivaurio, autoa korjataan rahatilanteen sallimassa aikataulussa, koska kyseessä on suhteellisen kallis remontti.

Tuleviksi investoinneiksi moottorikorjauksen jälkeen mies ilmoittaa peruutuskameran hankinnan. Koska kyseessä on suhteellisen kookas auto, helpottaisi kamera auton käsittelyä. Ajo-ominaisuuksista kysyttäessä Forsander kertoo auton olevan ”90-luvun luksusta” ja miellyttävä ajaa.

Rakennusliittoon opiskelijajäseneksi Thomas liittyi ammattikouluaikoinaan vuonna 2005. Raksanuorten toiminnassa mies on ollut mukana vuodesta 2010. Tapahtumiin osallitumisista mies mainitsee muun muassa toiminnansuunnitteluseminaarit, paintball-turnauksen ja muutamia alueellisia tapahtumia.

Uusi kytkinlevy ja paineasetelma paikoillaan.

SAIJA KUIVALA, MIKKO OLLIKAINEN, LAURA PALONIEMI

Thunderbirdin historia

Ensimmäinen Ford Thunderbird rullasi ulos tuotantolinjalta 9. syyskuuta 1954, josta lähtien Thunderbirdejä valmistettiin yhtäjaksoisesti vuoteen 1997 asti. Tuolloin Ford päätti lopettaa auton valmistuksen huonojen myyntilukujen vuoksi.

Vuonna 2002 Ford aloitti tuotannon kuitenkin uudelleen. Uuden auton esikuvana käytettiin mallisarjan ensimmäistä mallia. Uutta ”retromallia” valmistettiin vuoteen 2005 saakka. Yhteensä autoa on siis valmistettu 11 sukupolvea.

Thunderbird kuuluu ameriikassa ”personal luxury car” -autoluokkaan, johon kuuluvat luksusautot, joissa on tingitty tavaratilasta ja takamatkustajien tilasta sporttisen ulkonäön ja pienten ulkomittojen takia. Nämä autot ovat yleensä kaksiovisia. Ford Thunderbirdit ovat tunnettuja urheilullisuudestaan, ajo-ominaisuuksistaan ja varusteistaan.

LÄHTEET: WWW.AUTOWIKI.FI

RAKSANUORET EI SUOSITTELE KOKEILEMAAN KOTONA NÄITÄ HUONOIKSI HAVAITTUJA TYÖASENTOJA.

Nuoretkin rakentajat kärsivät kolotuksista

”Selkä kipeä, jalkoja jomottaa, olkapäitä vihloo, pää hajoaa ja ketuttaa.” Tällainen nariseminen on nykyisin enemmän sääntö kuin poikkeus, eikä ihme. Monet rakentajat kärsivät tuki- ja liikuntaelintensairauksista yhä nuorempina.

Rakennusalalla ergonomian merkitys korostuu lähivuosina, kun työntekijät ikääntyvät ja työvoimapula pahenee. Siksi on tärkeää, että kokeneet ammattilaiset pysyvät työssä mahdollisimman pitkään.

Tapoja vähentää päivittäistä ketutusta

Yksi keino ehkäistä ennenaikaista eläköitymistä tai alanvaihtoa on ergonomian parantaminen. Samalla, kun keskitytään työn tekemisen ergonomiaan, paranevat myös työn sujuvuus, tuloksellisuus, työviihtyvyys ja ehkäpä kaikista tärkeimpänä motivaatio. Onhan se nyt perskule paljon kivempaa nostella kraanalla niitä koolinkinippuja sinne muotin sisään kuin olalla kantaa ja rautojen yli hyppiä. Ergonomisesti työ rakennuksilla on todella haastavaa, sillä erilaiset työtehtävät ovat usein fyysisesti raskaita ja sisältävät paljon toistoa. Oma lukunsa ovat haastavat työasennot, käsin tehtävät nostot ja siirrot.

Yritä siinä nyt sitten putkarina löytää hyvää työasentoa, kun olet vaihtamassa naapurin mummelille keittiön hanaa. Siinä yleensä ollaan kolminkerroin pää kainalossa siellä allaskaapissa niiden tuhansien käyttämättömien puhdistuspurnukoiden kanssa, taskulamppu suussa ja käsissä jakoavaimia, helmiä, nippoja ja muttereita.

Pitäisi huomioida jo suunnittelupöydällä

Ehkäisy on aina halvempaa kuin korjaaminen. Siksikin etukäteen tehtävä suunnittelu on tärkeää. Suunnittelijat voivat omilla valinnoillaan edistää rakennustyön ergonomiaa. Tällä hetkellä kuitenkin monet ratkaisut tehdään vasta työmaalla, mikä voi olla hankalaa ja kallista.

Jälkikäteen tehtyjen korjausten sijasta ergonomia tulisi ottaa huomioon jo työtä ja työmaita suunniteltaessa sekä päätöksenteossa. Tärkeää on myös puuttua varhaisessa vaiheessa työntekijöiden tuki- ja liikuntaelinten ensioireisiin, yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Ergonomisen toiminnan edellytyksenä ovat yrityskohtaiset hyvät käytännöt ja toimintatavat. Työmaakohtaisella tai yrityksen työsuojeluvaltuutetulla on myös iso rooli ergonomisen toiminnan edellytyksistä työmailla. Hänellä on valta laittaa tai hankkia puuttuvia materiaaleja työmaille ja työkohteisiin.

Kun voi hyvin, jaksaa paremmin

Työhyvinvoinnin tavoitteena on paitsi työpaikan laadukas ja tuottava toiminta, myös työtä tekevien ihmisten hyvä terveys ja työkyky sekä kyky toimia yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa – niin työssä kuin vapaa-ajallakin.

Työhyvinvoinnin tavoitteena voi olla työn sujuvuuden parantaminen esimerkiksi teknologiaa kehittämällä. Silloin työstä terveydelle aiheutuvia haittoja pyritään poistamaan tai vähentämään teknisin keinoin. Pohjana työhyvinvoinnille on aina ihmisen henkilökohtainen hyvinvointi, joka on yhdistelmä fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kuntoa.

Olennaista on, että työhyvinvoinnin saavuttamisen keinot ovat moninaisia, koska työ ja vapaa-aika ovat monimuotoisia. Työhyvinvointia voidaan edistää työpaikalla työaikana, mutta yhtä tärkeää on huomioida oma hyvinvointi ja terveys myös vapaa-aikana. Esimerkiksi vapaa-ajan tapaturmien ehkäisy on yhtä tärkeää työhyvinvoinin kannalta kuin työtapaturmien ehkäisy.

Hyvä työyhteisö silti tärkein tekijä

Myös ravinnolla on iso rooli työhyvinvoinnissa. Syömällä hyvin ja terveellisesti jaksaa työmaallakin pomppia huomattavasti paremmin. Ei niillä Saarioisten roiskeläpillä hirveän pitkään jaksa sallaskaapissa kolminkerroin makailla.

Usein jaksetaan kyllä marmattaa ja virnuilla siitä työkaverin roiskeläpästä, mutta kuinka usein virnuillaan tai muistutellaan juomisesta? Ja nyt ei tarkoiteta viikonlopun saldoa lähikuppilassa, vaan ihan työpäivän aikana tapahtuvaa nesteytystä.

Harva tulee ajatelleeksi, miten paljon veden juonti vaikuttaa työhyvinvointiin ja jaksamiseen. Näin talvi- ja kevätkaudella tankkaaminen on ihan yhtä tärkeää kuin kesälläkin kovissa helteissä.

Työyhteisön toimivuus, yhteen hiileen puhaltaminen, työkaverin kunnioittaminen ja kannustaminen vaikuttavat kuitenkin työhyvinvointiin ehkäpä näistä kaikista ainakin välillisesti eniten. Onhan se paljon mukavampi aamuisin ryömiä lakanoista töihin kun tietää, että aamukahvipöydässä odottelee mukavia ja kannustavia työkavereita.

SAMI TENHONEN

RaksApp 2.0

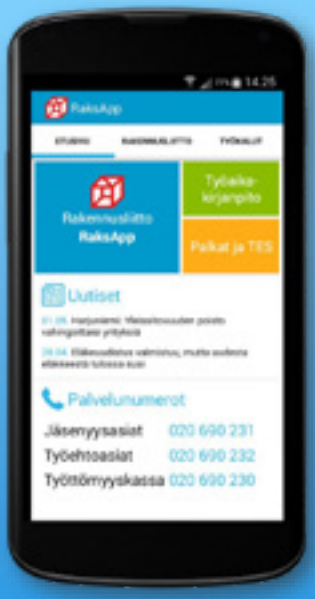

Lataa älypuhelimeesi - Helpottaa rakentajan arkea!

- Helppokäyttöinen
- Yksinkertainen
- Maksuton
- Ei kirjautumista
- Useiden töiden kirjaus työaikakirjanpitoon
- Uutiset
- Työaikakirjanpito
- Palkat ja korvaukset
- TES taskussa – Kaikilla!
- Raporttien lähetys useaan sähköpostiin
- Kieliversiot: englanti, ruotsi ja viro

Get it on Google play | Available on the App Store | Download from Windows Phone Store

Toimii myös ilman nettiyhteyttä.

A
Posti Oy
Posti Green

Höylää liittosi kortilla jopa 17% alennus vakuutuksista

Ammattiliittosi jäsenkortti on mitä parhain etukortti. Meillä et muita tarvitse. Säästät heti selvää rahaa jopa 17% vapaaehtoisten vakuutusten maksuista, kun kuulut liittoon ja keskität meille vakuutuksesi. **Lue lisää eduista turva.fi/rakennusliitto**

Olemme asiakkaidemme omistama keskinäinen vakuutusyhtiö ja tarjoamme erityisesti ammattiliittojen jäsenille etuja ja räätälöityjä tuotteita. Palvelemme numerossa **01019 5110** ma–pe 8–18 sekä verkossa osoitteessa **www.turva.fi**

turva